

Nejvyšší soud uznal na spoluvinu žalobcovu na úraze a přiznal mu proto z titulu požadované náhrady škody polovici uvedené částky.

D ů v o d y:

Pokud jde o otázku zavinění a ručení spolužalovaného Arnošta V., třeba poznamenati toto: I když jest snahou závodníka vyvinouti na závodní dráze co největší rychlost, aby dojel co možná nejdříve k cíli, nelze jej i při této jeho snaze po docílení nejvyšší rychlosti zprostiti povinnosti, vynaložiti při řízení silostroje i na závodní dráze zvýšenou opatrnost předpokládanou v § 1299 obč. zák., aby se vyvaroval všeho, co by mohlo při závodní dráze stojící diváky ohroziti na zdraví a životech. Byla-li žalovanému V. povaha zatáčky známa, poněvadž tam den před tím trainoval, a bylo-li mu známo, že jeden závodník se na tomto místě zabil a že jiný závodník z dráhy vyjel, tedy byla rychlost 100 km, kterou žalovaný na tomto místě jel, rychlostí přespřílišnou, podle průměrů nepřipustnou, a ona právě přivodila, že žalovaný nedovedl silostroj ovládnouti, vjel do příkopu a konečně i do diváků. Nižší soudy proto nepochybily, když uznaly i na zavinění spolužalovaného Arnošta V. Otázku spoluzavinění žalobcova neposoudily však nižší soudy správně. Nesejde na tom, že místo, na němž žalobce stál a závodům přihlížel, nebylo označeno pořadatelstvem závodů jako nebezpečné a že z toho místa diváci nebyli vyklizováni, když jinak místo to bylo skutečně nebezpečné. Žalobce zúčastnil se několika automobilových závodů a musilo mu proto býti známo, že státi v místech před zatáčkou nebo za ní, ať už to bylo v »jakési«, či v »jisté« vzdálenosti od ní, je nebezpečné. Žalobce věděl a věděti musil, že jde o rychlostní závod a že státi poblíže zatáček je vždy nebezpečné, poněvadž silostroj může v zatáčce snadno z jízdní dráhy vyjeti a bezpečnost stojícího tam diváka ohroziti. Nehledě ani k tomu, že policejní ředitelství v M. vyhláškou zakázalo obecnstvu státi a přihlížeti závodům na nebezpečných zatáčkách a zdržovati se na místech uzavřených lany nebo vstoupiti do jízdní dráhy, káže již rozumná opatrnost každému diváku, přihlížejícímu automobilovým silničním závodům, nestavěti se na místa, kde může závodní stroj ze závodní dráhy snadno vyjeti a bezpečnost diváka ohroziti. Žalobce musil při náležité pozornosti seznati nebezpečnost svého stanoviště, takže postavil-li se přes to na ono místo, učinil tak na vlastní nebezpečenství a není tedy jeho spoluvina na škodné události o nic menší než zavinění žalovaných. Bylo proto podle § 1304 obč. zák. uznati, že škodu mají nésti obě strany stejným dílem.

Čís. 15269.

Ustanovenia zákona č. 66/1925 Sb. z. a n. o exekúcii na výmenky platia aj o exekúcii na právo požívacie, ktoré si rodičia pri odstupe nehnuteľnosti vymienili ku svojej výžive.

(Rozh. z 9. júna 1936, R III 197/36.)

Súd I. stolice povolil medzi iným aj exekúciu vkladom exekučného záložného práva na požívacie právo, ktoré má exekútka zaistené na nehnuteľnostiach zapísaných v poz. kn. protokole č. 115 atď. obce D. Rekurný súd čiastočne zmenil usnesenie súdu I. stolice a exekúciu na spomenuté požívacie právo povolil s tým obmedzením, že exekútke musí zostať voľný ročný úhrnný požitok peňažitých a naturálnych dávok, čítajúc v to aj byt, v úhrnnej hodnote 4.000 Kč. Dôvody: Rekurný súd na základe pripojeného obecného svedectva zisťuje, že hodnota doživotného požívacieho práva povinnej nepresahuje 1.000 Kč a podľa tohoto svedectva ako aj podľa úradného svedectva konštatuje, že povinná je 76 ročná vdova, nemajetná a vydržovaná svojím synom. Rekurný súd preskúmajúc usnesenie súdu I. stolice v napadnutej časti zistil, že podaný rekurz treba posudzovať podľa § 64 lit. a) exek. zák. v znení zák. zo dňa 1. apríla 1925 č. 66 Sb. z. a n., ktorý odpovedá ustanoveniu § 330 exek. por. platného v historických zemiach a ktorého ustanovenia mali byť práve citovaným zákonom prenesené i na Slovensko, a so zreteľom na tieto ustanovenia dospel rekurný súd k tomu presvedčeniu, že rekursu povinnej strany nemožno upreť čiastočnej oprávnenosti, keďže podľa názoru rekurného súdu niet v súdenom prípade žiadneho dôvodu, aby sa so zreteľom na hore uvedený skutkový stav nepoužilo ustanovenia § 64 lit. a) exek. zák. v znení zákona zo dňa 1. apríla 1925 č. 66 Sb. z. a n., lebo hoci v súdenom prípade nejde výslovne o výmenok v smysle citovaného zákona, ktorým sa vo vlastnom slova smysle rozumie vecné právo: požadovať od vlastníka roľníckej sesie na výživu isté dávky, ktoré sa vymieňujú pri prevode roľníckej sesie na deti v prospech rodičov, aby boli v starobe zaopatrení, prece ide o také plnenie, ktoré sa úplne podobá výmenkovému plneniu, keďže jeho účelom je zaopatrénie zostarlej matky nabyvateľa v úvahu prichádzajúcich nehnuteľností, ktorá si pri ich postúpení synovi vyhradila na ne doživotné požívanie, ktoré vecne zodpovedá vymieneniu v historických zemiach obvyklého výmenku a je i v súdenom prípade výhradným zdrojom obživy exekútky v starobe. Preto rekurný súd hľadiac na tú skutočnosť, že nejde o privilegovanú pohľadávku, zmenil usnesenie súdu I. stolice v napadnutej časti v tom smysle, že povolil exekúciu s obmedzením v smysle citovaného zákonného ustanovenia, tedy po výšku 4.000 Kč.

Najvyšší súd rekursu nevyhovel.

Dôvody:

Bezpodstatná je námietka, že rekurný súd porušil právo, lebo vraj nie je tu daný základ pre použitie zákona č. 66/1925 Sb. z. a n., keďže exekútka nie je výmenkárkou, hoci má právo doživotného požívania zaistené na nehnuteľnostiach zapísaných v poz. kn. protokole č. 115 obce P. Výmenkem treba rozumieť požitky alebo práva, ktoré vlastník nehnuteľností, postupujúc ich osobe druhej, vyhradzuje (vymieňuje) sebe alebo tretej osobe na dobu svojho života alebo tretej

osoby alebo na dobu určitú. Podľa stálej súdnej praxi Sb. n. s. čís. 5148, 5766, 6610) ustanovenie zákona čís. 66/1925 Sb. z. a n. platí aj pre plnenie v prípadoch podobných vymienku, ak majú účel zaopatrovací, najmä u zostarých rodičov. Rekurzny súd na základe zisteného skutkového stavu správne dospel k názoru, že v tomto prípade sú dané predpoklady pre použitie zákona čís. 66/1925 Sb. z. a n. aj hľadiac na to, že tu podľa hore uvedeného ide o výhradný — tedy nezbytný — zdroj obživy exekútky v jej starobe.

Čís. 15270.

Púhe vykonávanie domovníckych prác — hoci z príkazu vlastníka domu — nezakladá ešte domovnícku smluvu, jestliže sa z okolností nepodáva zrejma vôľa strán založiť domovnícky pomer.*)

(Rozh. z 9. júna 1936, Rv III 40/36.)

Vendelín K., zomr. manžel žalobkyne, bol sluhom žalovanej firmy a mal okrem 800 Kč mesačného platu v dome žalovanej firmy naturálny byt se svetlem a kúrením; žalobkyňa za mesačný plat 300 Kč upratovala kancelárie žalovanej firmy. Chodbu a schodište v dome čistili pôvodne nájomníci domu sami, keďže v dome nebolo domovníka, ale pozdejšie riaditeľ žalovanej firmy K. prikázal ústne žalobkyni a jej manželovi, že musia aj tieto práce konať, lebo ich inak v byte neponechá. Od toho času žalobkyňa po dobu niekoľko rokov denne zametala chodbu a schodište, raz do týždňa ich umývala a čistila dvere a obloky. Okrem toho otvárali žalobkyňa a jej manžel v noci bránu. Iné domovnícke práce nekonali a riaditeľ K. viac ráz sa výslovne vyjadril, že dvor a chodník pred domom nemusia čistiť, lebo ved' nie sú domovníkmi. Podľa stanoviska žalobkyne však došlo vykonávaním spomenutých domovníckych prác z príkazu riaditeľa žalovanej firmy k uzavreniu domovníckej smluvy a žalobou, o ktorú tu ide, domáhala sa žalobkyňa po smrti svojho manžela prisúdenia odmeny za konanie domovníckych prác. O b a n i ž š i e s ú d y žalobu zamietly z d ô v o d u, že k uzavreniu domovníckej smluvy nedošlo ani konkludentne, a že žalobkyňa konala spomenuté domovnícke práce len v rámci jej služebného pomeru ako upratovačka resp. v rámci služebného pomeru jej zomr. manžela za tohoto, tak že jej zvláštna odmena za ne neprislúcha.

N a j v y š š í s ú d dovoláciu žiadosť žalobkyne zamietol.

D ô v o d y :

Pracovný pomer domovnícky v smysle zákona čís. 82/1920 Sb. z. a n. môže byť podľa ustanovenia § 1, bodu 1 cit. zák. založený ústnou alebo písomnou smluvou alebo písomným prejavom vlastníka domu

*) Srov. Sb. n. s. čís. 6966, 14995 (úr. sb. čís. 2506).